

DOI: [10.28925/2312-5829.2021.37](https://doi.org/10.28925/2312-5829.2021.37)

УДК 378.22:373.2]:005.336.2

ГАННА БІЛЕНЬКА

Київський університет імені Бориса Грінченка, м.Київ, Україна,
h.bielienska@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0003-2759-1149

ОЛЕНА ПОЛОВІНА

Київський університет імені Бориса Грінченка, м.Київ, Україна
o.polovina@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0001-6021-5677

ІННА КОНДРАТЕЦЬ

Київський університет імені Бориса Грінченка, м.Київ, Україна
i.kondratets@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0001-7816-0766

ТЕТЯНА ШИНКАР

Київський університет імені Бориса Грінченка, м.Київ, Україна,
t.shynkar@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0002-5656-2032

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ОРІЄНТИР НА СУЧАСНІСТЬ

У статті розглянуто питання фахової підготовки майбутніх дошкільних педагогів. На прикладі нового для спеціальності 012 Дошкільна освіта навчального курсу «Артосвіта дітей дошкільного віку» представлено можливості підвищення якості освіти й формування інформаційної культури здобувачів другого (магістерського) рівня підготовки засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Здійснено аналіз сучасного стану проблеми й визначено протиріччя в процесі викладання фахових методик між наявним теоретичним підґрунтям фахової підготовки майбутніх викладачів і недостатнім рівнем сформованості фахової компетентності випускників, що частково пояснюється низьким рівнем мотивації значної частини студентів до роботи в закладах дошкільної освіти.

Проаналізовано наукові дослідження, присвячені застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, визначенню рівнів готовності студентів до використання інформаційно-комунікаційних технологій та навичок педагога, який опанував інформаційно-комунікаційною компетентністю.

У статті представлено результати дослідження рівнів сформованості мистецької компетентності магістрантів за мотиваційним, емоційним, інтелектуальним, діяльним критеріями та відповідними показниками; конкретизовано методи педагогічної діагностики. Розкрито принципи, методи й форми використання інформаційно-комунікаційних технологій у контексті навчальної дисципліни «Артосвіта дітей дошкільного віку». Показано кореляцію між формами й методами взаємодії викладача із здобувачами на основі

використання інформаційно-комунікаційних технологій. Визначено чинники ефективності використання інформаційно-комунікаційних технологій: підвищення інтересу студентів до навчальної дисципліни, мотивація до самовдосконалення й саморозвитку, осучаснення контенту навчальних дисциплін інноваційними формами взаємодії, методами та прийомами формування відповідної фахової компетентності в майбутніх магістрів.

Ключові слова: артосвіта; магістранти; методи; інформаційно-комунікаційні технології; фахова підготовка; форми.

© Беленька Ганна, Половіна Олена, Кондратець Інна, Шинкар Тетяна, 2021

Вступ. Реформування сучасної вищої освіти спрямоване на підготовку майбутніх фахівців до активної життєдіяльності в інформаційному суспільстві, створення умов для навчання впродовж усього життя через впровадження в освітню практику інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ). Реалізація цього завдання передбачає досягнення таких цілей: формування інформаційної культури здобувачів, створення нових і додаткових умов підвищення якості освіти, розвиток нових форм освіти і навчальних технологій, які базуються на ІКТ та ін. (Беленька, Коваленко, Шинкар, 2020).

У всесвітньому проєкті науковців «Intel Education. Transformation. Policy. Tool» одними з головних завдань ЮНЕСКО визначає навчання професіоналів, які вміють використовувати ІКТ для роботи з інформацією, здатні до рефлексії, спритні та гнучкі у вирішенні поставлених завдань, ефективно керують своєю життєвою траєкторією (Competency Framework for Teachers, UNESCO, 2011).

Розвиток технологій, виклики, що спричинив COVID-19 у світі та Україні, актуалізують використання технологій дистанційного навчання в закладах вищої освіти. Система дистанційної освіти інтенсивно розвивається (Kushnir, Osypova, Valko, Kuzmich, 2020). Дистанційне навчання є логічною еволюцією традиційної моделі навчання, мотивує до впровадження нових форм взаємодії учасників освітнього процесу, сприяє його індивідуалізації. Більшість університетів використовують різні платформи для дистанційного навчання (переважно Moodle) (Spivakovskiy, Kushnir, Valko, Vinnyk, 2017).

Науково-практичні конференції різних рівнів дають можливість ознайомитись з досвідом впровадження електронного та дистанційного навчання у закладах вищої

освіти. Зокрема ICTERI: International Conference on ICT in Research, Education and Industrial Applications, системно представляє напрацювання науковців і практиків у сфері ІКТ. Помітно зросла кількість досліджень, метою яких стало використання ІКТ у освітньому процесі вищої школи. Це дослідження таких українських вчених, як Д. Бодненко, О. Буйницька, Л. Варченко-Троценко, С. Василенко, О. Жильцов, О. Коваленко, Л. Козак, Н. Морзе, С. Паламар, В. Прошкін та ін. Зокрема, С. Василенко та Н. Морзе здійснили дослідження щодо виявлення найбільш вживаних, популярних інноваційних ІКТ, кращих педагогічних практик, через порівняння з досвідом університетів ЄС та надали рекомендації, щодо підготовки здобувачів вищої освіти конкуренто-спроможних на ринку праці (Морзе, Василенко, 2020). У фокусі уваги – якість курсів для здобувачів вищої освіти та їх доступність для потреб сучасного покоління студентів.

Водночас зазначимо: серед проблем якості освітнього процесу з використанням ІКТ є часткове порушення принципу людиноцентризму. Особливо гостро це відчувається під час навчального полілогу: зорієнтованість на тестові зрізи якості освіти, виконання завдань у форматі онлайн, призводить до того, що студенти починають відчувати труднощі у безпосередній комунікації – вмінні переконувати, аргументувати, мотивувати, зацікавити, презентувати, організувати «живу» форму роботи. Окреслена проблема відображається на якості підготовки майбутніх дошкільних педагогів.

Тому актуальними є виклики в підготовці студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 012 Дошкільна освіта до організації мистецької освіти майбутніх вихователів в умовах змішаного та дистанційного навчання.

Мета статті – представити результати емпіричного дослідження щодо ефективності використання ІКТ у підготовці магістрів на матеріалі курсу «Артосвіта дітей дошкільного віку».

Виклад основного матеріалу. Констатувальний етап експерименту було спрямовано на визначення у майбутніх викладачів мотивації до навчальної дисципліни «Артосвіта дітей дошкільного віку» та рівнів мистецької

компетентності. За його результатами було визначено критерії та показники сформованості мистецької компетентності, зокрема:

- 1) **мотиваційний критерій (показники:** наявність позитивних мотивів до опанування мистецькою компетентністю; здатність до цілепокладання; потреба у творчості та прагнення її реалізації);
- 2) **емоційний критерій (показники:** емоційний супровід творчості та емоційне налаштування на творчий процес; щирість, безпосередність переживання, викликані творами мистецтва; здатність до мистецької рефлексії);
- 3) **інтелектуальний критерій (показники:** базова обізнаність у сфері мистецтва; наявність знань про вплив мистецтва на розвиток дитячої особистості, форми організації мистецької освіти; наявність асоціативного й творчого мислення, творчої уяви);
- 4) **діяльнісний критерій (показники:** володіння технічним й методичним інструментарієм організації артосвіти дітей дошкільного віку; демонстрування спеціальних здібностей (образне бачення, поетичний і музичний слух, сценічна дикція та пластика тощо); ініціативність у пошуках і спробах знаходження оригінальних прийомів вирішення творчого завдання).

За результатами дослідження визначено та схарактеризовано рівні сформованості мистецької компетентності майбутніх викладачів:

- **достатній рівень** (наявні позитивні мотиви до опанування мистецькою компетентністю; здатність до постановки перед собою цілей з вірою у їх досягнення; потреба у творчості та прагнення її реалізації; щирість, безпосередність переживання, викликані творами мистецтва; готовність до здійснення мистецької рефлексії; наявність знань про вплив мистецтва на розвиток дитячої особистості та форми організації мистецької освіти; високий рівень асоціативного й творчого мислення, творчої уяви; володіння технічним і методичним інструментарієм організації артосвіти дітей дошкільного віку; готовність демонструвати мистецькі здібності, ініціативність у пошуках і спробах знаходження оригінальних прийомів вирішення творчого завдання).

- *латентний рівень* (характеризується частковою наявністю позитивних мотивів до мистецької діяльності; відсутність чіткого уявлення і прагнення до опанування певними компетентностями; домінування внутрішніх мотивів діяльності, залежність від зовнішніх чинників; частково виражена творча активність; мінливість у потребах до навчання, творчості, самовдосконалення; рівень розвитку творчого мислення, уяви, фантазії на етапі готовності, але без яскравого вираження; наявність проявів невпевненості, копіювання тощо);
- *ювенільний рівень* (відзначається незначним показником позитивних мотивів до мистецької діяльності; знижена здатність до постановки цілей та відсутність віри в досягнення мети; низький рівень творчої активності, мислення, уяви; слабо виражені потреби в навчанні, творчості, самовдосконаленні, постійному професійному зростанні, самовираженні; показники педагогічних, інтелектуальних і творчих здібностей характеризуються недосконалістю та примітивністю).

Корекційна педагогічна діагностика дослідження рівнів сформованості мистецької компетентності відбувалася у магістрів спеціальності 012 Дошкільна освіта, які були об'єднані у дві групи: експериментальну (ЕГ) 58 осіб та контрольну (КГ) 63 особи.

Для визначення сформованості мистецької компетентності комплексно застосовувалися методи педагогічної діагностики: спостереження, діалоги/полілоги, бесіди, анкетування, інтерв'ювання, діагностичні творчі завдання. Було запропоновано авторський онлайн-опитувальник «Я – у мистецькому просторі», що містив три блоки запитань: 1) емоційно-спрямований (на визначення наявності емоційної реакції на твори мистецтва); 2) технологічно зорієнтований (визначав рівень розуміння інструментарію впливу мистецтва на розвиток особистості дитини); 3) рефлексійно-діяльнісний (мав на меті з'ясувати потребу майбутніх викладачів у спілкуванні з мистецтвом та її реалізацію).

Запитання опитувальника були спрямовані на визначення рівня сформованості у майбутніх викладачів мистецької компетентності: емоційно-рефлексійне ставлення до мистецтва та знання про митців і їхні твори; рівень усвідомлення впливу артосвіти на розвиток особистості; рівень мистецької активності майбутніх

викладачів (відвідування мистецьких тематичних подій, заходів, закладів). Рівні сформованості мистецької компетентності у майбутніх викладачів визначались за допомогою бліц-інтерв'ю «Я знаю п'ять...» (окреслення рівня обізнаності студентів стосовно митців з різних видів мистецтва) та рефлексійної вправи «Мистецький потенціал мого дитинства».

Застосування низки діагностичних методів дозволило визначити рівні сформованості мистецької культури у респондентів, переважно латентний: 63% у студентів ЕГ та 61% – КГ. Ювенільний рівень виявлено в 26% респондентів ЕГ й відповідно, 29% студентів КГ. Достатній рівень продемонстрували лише 11% майбутніх викладачів ЕГ і 10% – КГ.

Згідно, з результатами констатувального етапу та логікою дослідження було окреслено необхідність використання ІКТ з метою підвищення ефективності сформованості мистецької компетентності майбутніх викладачів у рамках опанування навчальною дисципліною «Артосвіта дітей дошкільного віку».

Нами було розроблено поетапну програму використання ІКТ у форматі навчальної дисципліни «Артосвіта дітей дошкільного віку», яку побудовано на принципах: 1) єдності трьох форматів – онлайн, офлайн і змішаного; 2) синтезу підходів до освіти (технологічного, культурологічного, компетентнісного); 3) елективності (надання тому, хто навчається, певної свободи у використанні ІКТ для реалізації цілей, змісту, форм, методів, засобів навчання; надання тим, хто навчає, певної свободи у використанні ІКТ як інструменту визначення термінів, часу, місця та оцінювання результатів); 4) створення корпоративної атмосфери навчання; 5) забезпечення ситуації успіху.

Апробація програми відбувалася у дистанційній формі на платформі Moodle і передбачала кореляцію форм і методів взаємодії зі студентами з використанням ІКТ у форматі навчальної дисципліни:

1) Hangouts, Easel.ly, Movie Maker, Padlet, Piktochart, AnswerGarden для реалізації методів: концентрованого навчання, критичного мислення, коментування, евристичного спостереження, порівняння фактів, досліджень, гіпотез, прогнозування, помилок);

2) технології Веб 3.0, Zoom, Slides, Prezi, Hangouts, Padlet, Socrative, Spiderscribe, bubble.us для реалізації методів коопераційного навчання: інтерв'їзії; навчання у малих групах; навчання у команді; групової генерації ідей; міжгруповий діалог; проєктів, груповий пазл або мозаїка, методика «Я-Ти-Ми», щоденник мистецьких вражень»);

3) Hangouts, Zoom, Easel.ly, Padlet, Piktochart, Answer Garden для реалізації методів інтерактивного навчання (прийоми «акваріум», «броунівський рух», «гроно», «діалог Ривіна», «діалог Сократа», «діаграма Вена», «карусель», «кути», «мікрофон», «дебати», «мозковий штурм», «незакінчені речення», «петельна дискусія», «прес», «торнадо», «бхбхб»; ігри «Шість капелюхів мислення», «Шість пар взуття»);

4) Hangouts, Zoom, Pinterest, Padlet, [Socrative](#) використання мультимедійного супроводу сприяли моделюванню різних особистісних і професійних ситуацій, розвитку навиків емоційної культури. Дозволяли реалізувати метод імітацій або рольовий (метод метафори; спостереження, ігри (рольові, імітаційні, операційні; діловий театр, бліц-вистава), емпатія, психологічні або пластичні етюди, психогімнастика, медитаційно-релаксаційні вправи);

5) редактори для створення інформаційних і графічних моделей GoAnimate, GIF-анімації, Movie Maker, Microsoft Excel, Powtoon, Pinterest, Spiderscribe для використання методу графічних моделей або ілюстраційного (фреймів підхід, діаграми, таблиця ЗХД, графічні вправи, плакатна символічна наочність, проєктивні методики, арттехніки) забезпечували поєднання вербального викладу змісту навчання з його символічно-словесним зображенням, що суттєво полегшувало процеси самопізнання й формування відповідних теоретичних понять;

6) діагностичні методи (біографічний метод (історія вчинку), акмеологічні методики, інтерв'ювання, анкетування, опитування, діагностично-емоційні вправи).

Апробація цих методів відбувалася завдяки тому, що в університеті створено єдине інформаційно-освітнє середовище – інтегроване середовище інформаційно-освітніх ресурсів (електронна бібліотека, навчальні системи і програми), програмно-технічні та телекомунікаційні засоби, діючі правила їхньої підтримки,

адміністрування і використання, що забезпечують єдині технологічні засоби інформації, інформаційну підтримку і організацію навчального процесу.

Використання ІКТ в артосвіті майбутніх викладачів спрямовувалася на розвиток у них аналітичних здібностей, критичного мислення, уміння обґрунтовано застосовувати мультимедійні додатки навчального призначення: мультимедіа-презентацію; слайд-шоу; електронний звіт; мультимедіа-доповідь; електронний журнал; віртуальний тур; мультимедіа-видання; навчальні ігри, розміщені, як в Інтернеті (online), так і на різних носіях (off-line); мультимедіа-тренажери; навчальні мультимедіа-системи; лінгвістичні мультимедіа-системи; мультимедійні Internet-ресурси. Такі вміння формувалися, зокрема, під час роботи над темою «Використання мистецьких ретронавацій та інновацій». Студенти готували відео презентацію (використовуючи Power Point, Powtoon, Slides, Movie Maker) про певну технологію («Музейна педагогіка» Карла Фрізена, технології «Münster» та «Duisburg», технологія розвитку творчості «Emilia Reggio» Loris Malaguzzi, технологія «Виховання талантів» Сініті Сузукі (Shinichi Suzuki), «Уроки милування» та ін.), а потім на практичному занятті створювали «педагогічну рекламу» (GIF-анімації, відео рекламу, відео екскурсії). Заняття проводилося у вигляді ділової гри у аудіо-, відео-чатах. Студенти-«рекламщики» переконували «експерта» у дієвості та ефективності створеного продукту. Завдання «експерта» – визначити слабкі аспекти даної технології. Зазначимо, що з мистецькими технологіями студенти знайомилися й на інших тематичних заняттях. Наприклад, під час опрацювання теми «Образотворча діяльність дітей дошкільного віку» студенти за допомогою мережі «Інтернет» вивчали технології «Барвіста радість» Л. Шульги, «Інтрига мистецтва живопису або як розмовляти з дітьми про мистецтво» Франсуази Барб-Галль, технологію вільного малювання (досвід закладів освіти Чехії), «Ірорітай» – система роботи з кольором, «Сумі-е すいぼくが» – живопис на основі 5-ти елементів (Японія) та ін. У контексті музичного образотворення вивчали технології Емілія Жака-Далькроза «Музично-ритмічне виховання» (Швейцарія), Золтана Кодая «Національний музичний розвиток» (Угорщина), Карла Орфа «Шульверк»

(Німеччина), Марі-Луїзи Аучер «Співаючий пологовий будинок» (Франція) та ін. Ділилися інформацією на форумах, блогах, мікроблогах, сайтах.

Проведення практичних занять потребувало пошуку таких інструментів, які б умовно створили атмосферу офлайн. Серед дієвих інформаційно-комунікаційних засобів відзначаємо навчально-ігрові тренажери, які дозволили організувати дискусійні платформи «Ранній розвиток дитини: когнітивне насилля чи стимулювання творчої активності?»; дебати «Краса врятує світ?»; діалоги Сократа «Порядок? Зразок? Творчість? Свобода вибору?»; рольові ігри «Шість капелюхів мислення», «Шість пар взуття способу дії» (за Е. Боно); рольовий театр «Пластичні етюди»; моделювання ритмічних хвилинок, музично-ритмічних вправ, музичних руханок, музичних пауз і музичних привітань; роботи в workshop «Створення кейсу аніматора»; інтерактивної гри «Карусель» з теми «Вправляння у роботі з зерном образу» та ін. Популярними серед студентства стали інтерактивні ігри «Мистецькі буктрейлери», які проводилися на платформах Hangouts, Zoom, Cisco Webex, Skype. За допомогою графічного редактора Adobe Photoshop опановували арттехніки Олени Тараріної; авторські методики образотворення Олени Половіної та рефлексійні вправи Інни Кондратець.

Для того, щоб результативно обговорювати питання («Формування навичок критичного мислення під час аналізу альбомів для розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку»; «Створення умов для емоційно-піднесеного настрою дітей під час образотворчої діяльності»; «Використання нетрадиційних технік малювання у роботі з дітьми молодшої та середньої групи. Індивідуальна та колективна образотворча діяльність»; «Музично-ритмічна діяльність дітей дошкільного віку: від наслідування до імпровізації»; «Метод креативної структурованої імпровізації Олега Драча та можливість його застосування у роботі з дітьми дошкільного віку»; «Створення інклюзивного естетичного середовища в закладі дошкільної освіти») використовували презентації на основі методу Печа-куча (яп. ペチャクチャ балаканина). Метод сприяє формуванню цифрової компетентності, оскільки обмежений у часі формат презентації вимагає відсутності на слайді текстової інформації. Натомість має бути низка асоціативних ілюстрованих слайдів, кожен з

яких демонструється 20 секунд, після чого автоматично змінюється. Стандартна обмежена тривалість доповіді 6 хвилин 40 секунд ставить студентів в умови ретельного добору інформації та її критичного переосмислення; вчить лаконічному формулюванню думок; шліфує майстерність у визначенні влучних асоціативних ілюстрацій та їх пошуку у інтернет-джерелах.

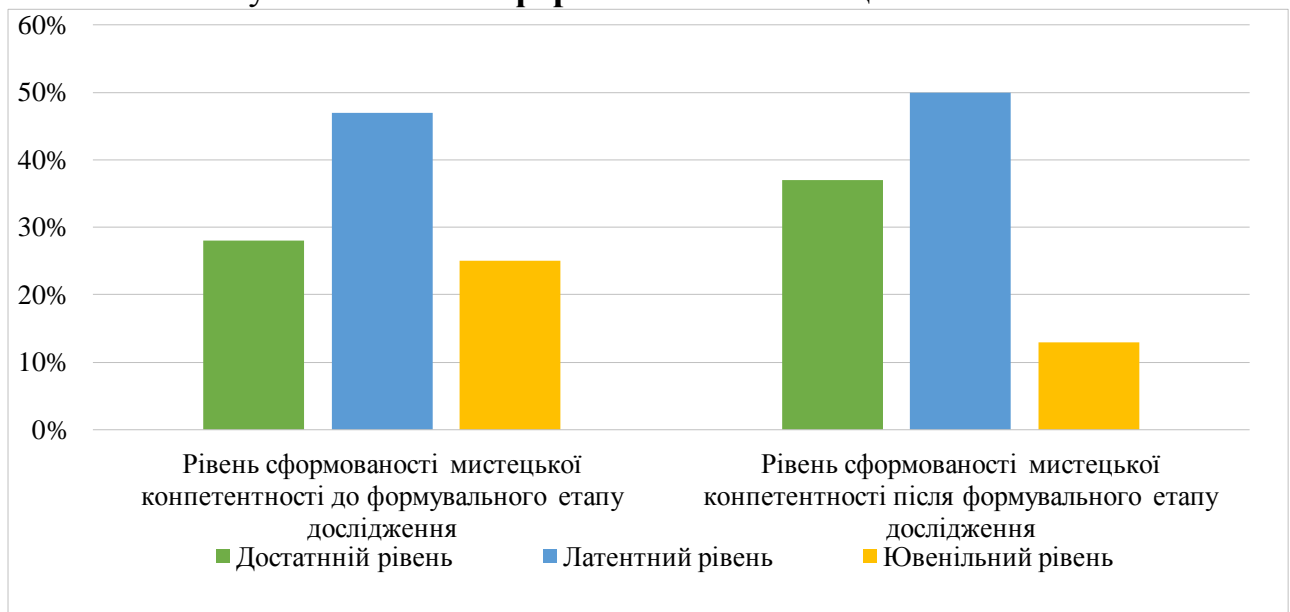
Педагогічний інструментарій опрацювання теми «Комунікація в мистецтві» дозволяє виокремити метод «живописних перформансів». Живописний перформанс як метод артосвіти майбутніх педагогів застосовується у двох варіантах – офлайн та онлайн і передбачає презентацію ідеї; опрацювання літератури та інших джерел, що можуть бути використані учасниками для поглиблення уявлення про певну картину та створення відповідної тематичної атмосфери; роботу за методом креативної структурованої імпровізації для характеристики образів персонажів; вибір реквізиту, який допоможе передати атмосферу картини; моделювання живописних перформансів; мистецьку рефлексію на заключному етапі (рефлексійні вправи, які мотивують студентів до самопізнання й визначення власних емоцій; розвивають уміння аналізувати та оцінювати свої почуття, процес і результати мистецької діяльності). Для роботи використовували мультимедіа (інформація цифрового характеру (тексти, графіка, анімація); аналогова інформація візуального зображення (відео, фотокартки, картини тощо); аналогова інформація звуку (мова, музика, інші звуки). Кінцевим продуктом є відео, на основі якого здійснюється мистецька рефлексія.

Завдання для самостійної роботи студентів передбачало комплексний підхід до її виконання та оптимізувалося одним завданням: розробити, апробувати та представити мистецький проєкт (тема за вибором студента) для дітей дошкільного віку. Під час роботи над проєктом студенти використовували засоби мультимедіа: електронні тренажери, публікації, розміщені в інституційному репозиторії, моделювання процесу, Microsoft PowerPoint, Photo Show Pro та ін. Презентація виконаної самостійної роботи відбувалася на інтерактивній освітній телеконференції.

Побудова системи контролю й перевірки знань та умінь студентів здійснювалася за допомогою використання контролюючих програм-тестів.

Експериментальна робота передбачала оцінювання рівнів сформованості мистецької компетентності магістрантів та перевірку ефективності ІКТ у форматі навчальної дисципліни «Артосвіта дітей дошкільного віку». Порівняльний аналіз рівнів сформованості мистецької компетентності майбутніх викладачів подано у діаграмі (рис. 1).

Рисунок 1. Рівень сформованості мистецької компетентності

Одержані дані засвідчують позитивні зрушення, що відбулися в експериментальній групі завдяки використанню ІКТ у форматі навчальної дисципліни «Артосвіта дітей дошкільного віку».

Висновки. Експериментальне дослідження засвідчило, що при опрацювання будь-якої теми з початкової дисципліни «Артосвіта дітей дошкільного віку» використання ІКТ є доцільним, дозволяє здобувачам освіти переглядати й здійснювати показ відео фрагментів, фотографій, ілюстрацій; демонструвати репродукції творів художників, твори скульпторів, архітекторів, музикантів, акторів, композиторів, танцівників; візуалізувати технологічні прийоми засобами мультимедійного показу коротких слайд-фільмів; створювати графічний матеріал (таблиці, схеми); здійснювати й моделювати онлайн-екскурсії та артмаршрути музеями, театрами світу та України; моделювати різноманітні форми артосвіти; занурюватися в простір мистецтва; активізувати навчальну діяльність. Апробація

програми довела, що застосування ІКТ підвищує інтерес студентів до навчальної дисципліни; мотивує до самовдосконалення й саморозвитку; осучаснює контент навчальної дисципліни інноваційними формами взаємодії, методами та прийомами; формує відповідну фахову компетентність у майбутніх викладачів. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у осмисленні та вивченні можливостей використання ІКТ у освітньому процесі для майбутніх викладачів закладів вищої освіти в умовах змішаного та дистанційного навчання.

Література

- Bielenka A., Kovalenko O., Shynkar T. ICT as a tool for improving the quality of methodical work in the first link of the system of education. ICTERI-2020: 16th International Conference on ICT in Research, Education and Industrial Applications. Kharkiv, Ukraine. 2020. 334–341pp. ISSN 1613-0073. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2740/20200334.pdf>
- Competency Framework for Teachers. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. URL: <http://iteach.com.ua/files/content/5EDCFd01.pdf>
- Kushnir N., Osypova N., Valko N., Kuzmich L. Distance Learning Technologies in Institution of Higher Education by Means of LCMS Moodle. ICTERI-2020: 16th International Conference on ICT in Research, Education and Industrial Applications. Kharkiv, Ukraine. 2020. 1152–1163pp. ISSN 1613-0073. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2732/20201152.pdf>
- Spivakovskiy O., Kushnir N., Valko N., Vinnyk M. ICT Advanced Training of University Teachers. ICTERI-2017: 13th International Conference on ICT in Research, Education and Industrial Applications. Kyiv, Ukraine. 2017. 17 –190pp. ISSN 1613-0073. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-1844/10000176.pdf>
- Морзе Н.В., Василенко С.В. Звіт 1. Інноваційне навчання та найкращі практики: українські університети. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету: спецвипуск «Педагогічна вища освіта України: аналіз і дослідження». 2020. С. 1–68. DOI:10.28925/2414-0325.2020spv1. URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/337>

References

- Bielenka, A., Kovalenko, O., Shynkar, T. (2020). ICT as a tool for improving the quality of methodical work in the first link of the system of education. ICTERI-2020: 16th International Conference on ICT in Research, Education and Industrial Applications. Kharkiv, Ukraine. 334–341. ISSN 1613-0073. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2740/20200334.pdf>
- Competency Framework for Teachers. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. URL: <http://iteach.com.ua/files/content/5EDCFd01.pdf>
- Kushnir, N., Osypova, N., Valko, N., Kuzmich, L. (2020). Distance Learning Technologies in Institution of Higher Education by Means of LCMS Moodle.

ICTERI-2020: 16th International Conference on ICT in Research, Education and Industrial Applications. Kharkiv, Ukraine. 1152–1163. ISSN 1613-0073. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2732/20201152.pdf>

Spivakovskiy, O., Kushnir, N., Valko, N., Vinnyk, M. (2017). ICT Advanced Training of University Teachers. ICTERI-2017: 13th International Conference on ICT in Research, Education and Industrial Applications. Kyiv, Ukraine. P. 176 – 190. ISSN 1613-0073. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-1844/10000176.pdf>

Morze, N.V., Vasylenko, S.V. Zvit 1. (2020) Innovatsiine navchannia ta naikrashchi praktyky: ukraïnski universytety. Vidkryte osvïtnie e-seredovyshche suchasnoho universytetu [Report 1. Innovative learning and best practices: Ukrainian universities. Open educational e-environment of a modern university]: *spetsvypusk "Pedagogichna vyshcha osvïta Ukraïny: analiz i doslidzhennia"*. 1–68. DOI: [10.28925/2414-0325.2020spv1](https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020spv1). URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/337> (in Ukrainian)

АННА БЕЛЕНЬКАЯ,

Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина
h.bielienska@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0003-2759-1149

ЕЛЕНА ПОЛОВИНА,

Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина
o.polovina@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0001-6021-5677

ИННА КОНДРАТЕЦ,

Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина
i.kondratets@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0001-7816-0766

ТАТЬЯНА ШИНКАРЬ,

Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина
t.shynkar@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0002-5656-2032

**ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
МАГИСТРОВ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ОРИЕНТИР НА
СОВРЕМЕННОСТЬ**

В статье рассмотрены вопросы профессиональной подготовки будущих дошкольных педагогов. На примере нового для специальности 012 Дошкольное образование учебного курса «Арт-образование детей дошкольного возраста» раскрыты возможности повышения качества образования и формирования информационной культуры соискателей второго (магистерского) уровня подготовки средствами информационно-коммуникационных технологий. Осуществлен анализ современного состояния проблемы и определены противоречия в процессе преподавания профессиональных методик между имеющимся

теоретическим основанием профессиональной подготовки будущих преподавателей и недостаточным уровнем сформированности профессиональной компетентности выпускников, что частично объясняется низким уровнем мотивации значительной части студентов к работе в учреждениях дошкольного образования.

Проанализированы научные исследования, посвященные применению информационно-коммуникационных технологий в образовательном процессе, определению уровней готовности студентов к использованию информационно-коммуникационных технологий и навыков педагога, овладению информационно-коммуникационной компетентности.

В статье представлены результаты исследования уровней сформированности художественной компетентности магистрантов по мотивационным, эмоциональным, интеллектуальным, деятельностным критериям и соответствующими показателями; конкретизированы методы педагогической диагностики. Раскрыты принципы, методы и формы использования информационно-коммуникационных технологий в контексте учебной дисциплины «Арт-образование детей дошкольного возраста». Показано корреляцию между формами и методами взаимодействия преподавателя с соискателями на основе использования информационно-коммуникационных технологий. Определены факторы эффективности использования информационно-коммуникационных технологий: повышение интереса студентов к учебной дисциплине, мотивация к самосовершенствованию и саморазвитию, осовременивание контента учебных дисциплин инновационными формами взаимодействия, методами и приемами формирования соответствующей профессиональной компетентности у будущих магистров.

Ключевые слова: *арт-образование; информационно-коммуникационные технологии; магистранты; методы; профессиональная подготовка; формы.*

HANNA BIELIENKA,

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

h.bielienska@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0003-2759-1149

OLENA POLOVINA,

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

o.polovina@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0001-6021-5677

INNA KONDRATETS,

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

i.kondratets@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0001-7816-0766

TETIANA SHYNKAR,

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

t.shynkar@kubg.edu.ua, ORCID iD 0000-0002-5656-2032

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF MASTERS OF PRESCHOOL EDUCATION: A GUIDE TO THE MODERN

The article considers the issue of professional training of future preschool teachers. The example of a new training course for the specialty 012 Preschool education "Art Education of Preschool Children" presents opportunities to improve the quality of education and the formation of information culture of applicants for the second (master's) level of training by the means of information and communication technologies. The current state of the problem is analyzed and the contradictions in the process of teaching professional methods between the existing theoretical basis of professional training of future teachers and the insufficient level of professional competence of graduates, which is partly explained by the low level of motivation of many students to work in preschool education.

The scientific research devoted to the application of information and communication technologies in the educational process, the definition of levels of readiness of students to use information and communication technologies and skills of the teacher who has mastered information and communication competence are analyzed.

The article presents the results of a study of the levels of formation of artistic competence of undergraduates by motivational, emotional, intellectual, activity criteria and relevant indicators; methods of pedagogical diagnostics are specified. The principles, methods, and forms of using information and communication technologies in the context of the discipline "Art Education of Preschool Children" are revealed. The correlation between forms and methods of interaction of the teacher with pupils based on the use of information and communication technologies is shown. Factors of efficiency of use of information and communication technologies are defined: increase of interest of students to academic discipline, motivation to self-improvement and self-development, modernization of content of educational disciplines by innovative forms of interaction, methods, and receptions of formation of corresponding professional competence at future masters.

Keywords: art-education; forms; information and communication technologies; methods; professional training; undergraduates.

Стаття надійшла до редакції 06.07.2021

Прийнято до друку 23.09 .2021